

Právní věta:
Soud: Nejvyšší soud ČR
Datum rozhodnutí: 11/24/2010
Spisová značka: 22 Cdo 3281/2008
Typ rozhodnutí: ROZSUDEK
Heslo: Ochrana vlastnictví
Dotčené předpisy: § 127 odst. 1 obč. zák.
Kategorie rozhodnutí: C
podána ústavní stížnost
Spisová značka: I. ÚS 451/2011
Výsledek:
Datum rozhodnutí:
Poznámka
Stav Předán na web
22 Cdo 3281/2008

ROZSUDEK

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Spáčil, CSc., a soudců Mgr. Michala Králíka, Ph.D., a JUDr. Františka Baláka ve věci žalobců: **a) Společenství vlastníků jednotek, Michle čp. 518, 519, 520, 521, 523**, se sídlem v Praze 4, Jihlavská 521/62, IČ: 26494418, **b) P. R.**, **c) Z. Š.**, **d) A. R.**, **e) D. Č.**, **f) Společenství vlastníků domu Jihlavská 525**, se sídlem v Praze 4, Jihlavská 525/68, IČ: 26457679, **g) Z. B.**, **h) Společenství vlastníků jednotek pro dům čp. 829**, se sídlem v Praze 4, Jihlavská 829/72, IČ: 26487390, **i) Ing. F. K.**, **j) Společenství vlastníků jednotek Michle čp. 1226**, se sídlem v Praze 4, Bítovská 1226/7, IČ: 26486741, **k) A. S.**, **l) Společenství vlastníků jednotek "bytového domu č.p. 1220 - 1225" v ulici Bítovská, Praha 4**, se sídlem v Praze 4, Bítovská 1221/30, IČ: 26470705, **m) Ing. J. B.**, **n) J. S.**, **o) Z. V.**, **p) Společenství vlastníků jednotek Bítovská 1228**, se sídlem v Praze 4, Bítovská 1228/11, IČ: 26472198, **q) K. V.**, **r) Ing. Z. V.**, **s) Ing. S. S.**, **t) K. S.**, **u) B. P.**, **v) J. P.**, **w) Ing. D. K.**, **x) Společenství pro dům Bítovská 1227**, se sídlem v Praze 4, Bítovská 1227/9, IČ: 27604365, **y) Ing. J. M.**, **z) Ing. P. M.**, **za) Bytové družstvo Bítovská 1227**, se sídlem v Praze 4, Bítovská 1227/9, IČ: 25102567, **zb) Bytové družstvo "Pod Dálnicí 1282"**, se sídlem v Praze 4, Pod Dálnicí 1282/1, IČ: 26710005, **zc) Společenství vlastníků jednotek v domě čp. 828 v Praze 4 - Michle**, se sídlem v Praze 4, Jihlavská 828/70, IČ: 26714272, **zd) L. N.**, všech zastoupených JUDr. Alenou Bányaiovou, CSc., advokátkou se sídlem v Praze 1, Platněřská 4/191, proti žalovanému **hlavnímu městu Praze**, se sídlem úřadu v Praze 1, Mariánské náměstí 2/2, IČ: 00064581, zastoupenému JUDr. Františkem Gebauerem, advokátem se sídlem v Praze 2, Tyršova 7, o zdržení se imisí hluku, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 13 C 251/2006, o dovolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. ledna 2008, č. j. 54 Co 390/2007-203, takto:

I. Dovolání **se zamítá**.

II. Žalovaný je povinen nahradit náklady dovolacího řízení žalobcům:

Společenství vlastníků jednotek, Michle čp. 518, 519, 520, 521, 52, 5.720,- Kč,
P. R. 5.720,- Kč,
Z. Š. 5.720,- Kč,
A. R. 5.720,- Kč,
D. Č. 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků domu Jihlavská 525 5.720,- Kč,
Z. B. 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků jednotek pro dům čp. 829 5.720,- Kč,

Ing. F. K. 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků jednotek Michle čp. 1226 5.720,- Kč,
A. S. 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků jednotek "bytového domu č.p. 1220 - 1225" v ulici Bítovská, Praha 4 5.720,- Kč,
Ing. J. B. 5.720,- Kč,
J. S. 5.720,- Kč,
Z. V. 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků jednotek Bítovská 1228 5.720,- Kč,

Ing. D. K. 5.720,- Kč,

Společenství pro dům Bítovská 1227 5.720,- Kč,
Bytovému družstvu Bítovská 1227 5.720,- Kč,
Bytovému družstvu "Pod Dálnicí 1282" 5.720,- Kč,
Společenství vlastníků jednotek v domě čp. 828 v Praze 4 – Michle 5.720,- Kč
L. N., 5.720,- Kč

a žalobcům:

K. V. a Ing. Z. V. jako společně a nerozdílně oprávněným 7.740,- Kč,
Ing. S. S. a K. S. jako společně a nerozdílně oprávněným 7.740,- Kč,
B. P. a J. P. jako společně a nerozdílně oprávněným 7.740,- Kč
a Ing. J. M. a Ing. P. M. jako společně a nerozdílně oprávněným 7.740,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobců JUDr. Aleny Bányaiové, CSc.

O d ů v o d n ě n í :

Obvodní soud pro Prahu 1 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 17. dubna 2007, č. j. 13 C 251/2006-147, zamítl žalobu, aby „žalovanému byla uložena povinnost zdržet se rušení hlukem pocházejícím z provozu na pozemní komunikaci – ulice 5. května v Praze 4 v úseku mezi ulicemi V. a M. tak, aby hodnota ekvivalentní hladiny akustického tlaku (A L Aeq, T) pro chráněné vnitřní prostory staveb domů č. p. 518, 519, 520, 521, 523, 525, 828, 829, 1226, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1227, 1228 a 1282 v k. ú. M. v žádném z nich nepřesáhla hodnoty 45 dB (A) v době od 6 do 22 hodin a 35 dB (A) v době od 22 do 6 hodin a pro chráněné venkovní prostory těchto domů v žádném z nich nepřesáhla hodnoty 60 dB (A) v době od 6 do 22 hodin a 50 dB (A) v době od 6 do 22 hodin“ a rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Vyšel ze zjištění, že žalobci jsou obtěžováni nadměrným hlukem pocházejícím z provozu na pozemní komunikaci – ulici 5. k. v P. 4 ve shora vymezeném úseku mezi ulicemi V. a M., jehož hodnoty přesahují hygienické normy přípustnosti, což dovodil zejména ze čtyř znaleckých posudků, které si nechali žalobci zpracovat, ze shodných tvrzení účastníků a z odborného posouzení o zdržení se emisí hluku vypracovaného Ing. J. N., CSc., a předloženého žalovaným. Ačkoliv odmítl námitku žalovaného, že žalobci svým návrhem překročili meze ochrany podle § 127 odst. 1 obč. zák., když navrhli, aby žalovaný byl povinen se zdržet rušení hlukem tak, aby jeho hodnoty nepřesáhly hodnoty stanovené hygienickými předpisy, a konstatoval, že žalobci jsou po stránce obtěžování hlukem v horší situaci než v jiných lokalitách, současně dodal, že ulice 5. k. představuje páteř dopravní obslužnosti v P. a obtěžování jsou i další sousedé této komunikace. U. 5. k. je komunikací s vysokou dopravní zátěží již dlouhou dobu a její výstavba byla provedena za bývalého totalitního režimu, jehož je dědictvím. Žalovaný je vlastníkem komunikace, avšak nikoliv jejím provozovatelem, neboť mu nepřísluší jakkoliv provoz regulovat, omezovat či zakazovat. Komunikace je určena k obecnému užívání motorovými vozidly předem neurčeného okruhu uživatelů s kolísající intenzitou provozu, již předem nelze odhadnout. Nelze proto bez dalšího uložit žalovanému povinnost, které se žalobci domáhají. Zohlednil, že žalovaný se nechová pasivně k hluchosti provozu na komunikaci, když připravuje řešení spočívající v odvedení současného hustého provozu vybudováním tzv. Pražského okruhu, které je však časově, technicky a ekonomicky náročné. Žalobcům proto nezbude, než obtěžování hlukem trpět. Z uvedených důvodů považoval požadavek žalobců na zdržení se emisí hluku žalovaným za „nereálný“. Jde o nezastupitelné plnění, u něhož si sotva lze představit, jak by takový výkon rozhodnutí byl proveden a zejména, jak by byla zjišťována existence podmínek pro jeho případné nařízení. Nelze přitom pominout, že jakákoliv opatření ke snížení hluchosti z provozu komunikace budou vyžadovat rozhodnutí orgánů státní správy, přičemž žalovaný ve vztahu k této komunikaci, přestože je jejím vlastníkem, rozhodovací pravomocí není nadán, když státní správu ve věcech provozu na pozemních komunikacích vykonávají příslušné silniční správní orgány. Na základě toho soud prvního stupně označil žalobci požadované rozhodnutí za nevykonatelné v době předpokládané v ustanovení § 160 občanského soudního řádu. Žalovaný se tedy jako vlastník nemůže chovat jinak než jak se choval doposud, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 30. ledna 2008, č. j. 54 Co 390/2007-203, k odvolání žalobců rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhověl s tím, že lhůtu pro splnění uložené povinnosti stanovil v délce jednoho roku od právní moci rozsudku a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, která doplnil rozhodnutím Hygienické stanice hl. m. Prahy ze dne 27. listopadu 2007, č. j. ÚPL/5960/80819/07, s právní mocí ke dni 15. prosince 2007 a po přezkoumání rozsudku soudu prvního stupně dospěl k závěru, že odvolání žalobců je důvodné. Z uvedeného rozhodnutí zjistil, že příspěvkové organizaci hl. m. Prahy – Technické správě komunikací Hlavního města Prahy (dále jen TSK) bylo povoleno provozování zdroje hluku – pozemní komunikace ulice 5. května v úseku Sdružení – Jižní spojka s hodnotou akustického tlaku 76 dB ve dne a 66 dB v noci v ekvivalentní hodnotě, a to na dobu časově omezenou do 31. prosince 2012. Z rozhodnutí rovněž vyplývá, že na fasádách nejbližších chráněných objektů v ulici P. D. a N. N. a ve směru z centra v ulici B. a J. se pohybují ekvivalentní hladiny akustického tlaku podle výpočtové akustické mapy automobilové dopravy v P. z roku 2005 do 73 dB v denní době a do 66 dB v noční době, že k omezení hluchosti v dané lokalitě byla provedena organizační opatření vyloučením provozu nákladní dopravy nad 6 tun a instalací fotoradaru ke kontrole omezení rychlosti na 80 km/h, tato však představují snížení hluku toliko o 1 dB. S ohledem na nedostatečnost organizačních řešení byla jako další navržena opatření technická, spočívající ve vybudování protihlukové clony v úseku podél ulic J. a B. v délce 820 metrů a výšce 8 metrů, která by měla být realizována v roce 2010 a snížit hlukovou hladinu o 4 – 6 dB a dále v úpravě okenních konstrukcí, jež bude realizována v roce 2011. Očekává se, že navrženými opatřeními dojde ke snížení hlukových emisí tak, že hladiny hluku ve vnitřních chráněných prostorech nepřekročí hygienický limit 45/35 dB (den/noc) v ekvivalentní

hladině. Hygienická stanice dále vycházela ze zjištění, že v roce 2005 byla ve venkovním prostoru stavby B. 1221/30 naměřena denní hodnota akustického tlaku 64,5 dB (s odchylkou +- 2,0 dB) a v roce 2007 61,9 dB. V noční době pak na stejném objektu byla zaznamenána hodnota 61,0 dB v roce 2005 (se stejnou odchylkou uvedenou výše) a 51,9 dB v roce 2007.

Odvolací soud i po takto doplněném dokazování dospěl k závěru, že uvedeným důkazem nebyla nijak zpochybněna správnost skutkových zjištění soudu prvního stupně z hlediska posouzení, zda jsou v dané lokalitě překračovány zákonem stanovené limity imisí hluku a že se jedná o stav dlouhodobý, setrvalý a výrazně se nemění, a to ani po přijetí shora uvedených organizačních opatření. V rámci odvolacího přezkumu se dále zabýval výlučně námitkami žalovaného, které se týkaly především postupu soudu prvního stupně při provádění dokazování a jeho závěrů o věcné legitimaci účastníků.

Namítal-li žalovaný, že soud prvního stupně vycházel při zjištění existence obtěžování žalobců imisemi hluku z odborných posudků zpracovaných v období podstatně předcházejícím rozhodnutí soudu prvního stupně a že žalobci sami nenavrhli jejich aktualizaci a soud ji neprovedl z vlastní iniciativy, odvolací soud tyto námitky odmítl s tím, že hladiny hlukové zátěže byly v uvedených posudcích měřeny v letech 2001, 2002 a 2005, přičemž ve všech posudcích byly zjištěny ve stejné úrovni se zanedbatelnými odchylkami a odpovídají měření, o němž se zmiňuje rozhodnutí TSK z roku 2007. Jestliže v řízení nebylo žádným z účastníků řízení tvrzeno, že by v ulici 5. května či v jejím bezprostředním okolí byla provedena nějaká opatření, jež by zásadním způsobem ovlivnila imise hluku, obrana žalovaného na tomto ani nebyla založena, nýbrž opírala se o tvrzení, že žádná opatření nejsou v dané lokalitě realizovatelná a že je třeba vyčkat ulehčení komunikace od dopravní zátěže jejím svedením na plánovaný Městský okruh, podle názoru odvolacího soudu prvního stupně za této situace postupoval správně, jestliže z vlastní iniciativy nenafídl ve smyslu § 120 odst. 3 o. s. ř. důkaz novým znaleckým posudkem ani aktualizaci posudků předložených žalobci, neboť by to bylo za této situace nadbytečné. Žalobci unesli důkazní břemeno a prokázali, že naměřené hodnoty hluku na chráněných objektech v dané lokalitě výrazně překračují zákonem stanovené hygienické limity a že zdrojem hluku je právě provoz na ulici 5. května.

Pokud jde o rozhodnutí Hygienické stanice hl. m. Prahy, odvolací soud konstatoval, že tento důkaz má význam jen z hlediska důkazu podporujícího správnost skutkových zjištění a že na právo žalobců domáhat se ochrany svého vlastnictví proti imisím hluku žádný vliv nemá.

Odvolací soud se rovněž ztotožnil s právním názorem soudu prvního stupně, že právnické osoby - žalobci označení jako „Společenství vlastníků“, jsou aktivně věcně legitimováni, neboť podání žaloby proti obtěžování hlukem je možné podle názoru odvolacího soudu podřadit pod správu domů a pozemků v širším smyslu podle § 9 odst. 1 zákona č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů). Lze předpokládat, že případná opatření vedoucí ke zdržení se obtěžování sousedního vlastníka imisemi hluku, se dotknou společných částí domů a pozemků, jejichž správu vykonávají příslušná společenství vlastníků. Ohledně pasivní legitimace žalovaného odvolací soud dovodil, že vyplývá ze skutečnosti, že žalovaný je vlastníkem komunikace, která je zdrojem hluku. Navíc § 30 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ukládá nejen provozovateli, ale i vlastníku komunikace povinnost zajistit technickými, organizačními a dalšími opatřeními, v rozsahu stanoveném uvedeným zákonem a prováděcím předpisem, aby hluk nepřekračoval hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem pro chráněný venkovní prostor, chráněné vnitřní a venkovní prostory staveb a aby bylo zabráněno nadlimitnímu přenosu vibrací na fyzické osoby. K tomuto závěru se přiklání i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 15. března 2007, sp. zn. 1 As 7/2006, v němž konstatoval, že tato veřejnoprávní norma výslovně ukládá povinnost zabránit překračování hygienických limitů hluku vlastníku či správci komunikace a nikoliv jejímu konkrétnímu uživateli, i když zdrojem hluku je právě provoz na komunikaci, nikoliv komunikace sama. Z uvedeného vyplývá, že vlastník staveb a pozemků k nim přiléhajících, které odpovídají definici obsažené v § 30 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., se může domáhat na vlastníku komunikace nejen náhrady případných škod vzniklých v důsledku porušení zákonné povinnosti uložené zmíněným zákonem, nýbrž současně i ochrany podle § 127 odst. 1 obč. zák.

Také závěr soudu prvního stupně, podle něhož žalobci svým návrhem nepřekročili meze ochrany dané uvedeným zákonným ustanovením, označil odvolací soud za správný. Projevil však nesouhlas s posouzením otázky, zda žalobou žádaná ochrana je účinným prostředkem ochrany proti zásahu žalobcem. Komunikace 5. k. je umístěna do oblasti hustě zastavěné převážně obytnými objekty, což je důsledkem nesprávného politického rozhodnutí předchozího režimu, které žalovaný nemohl ovlivnit a při nabytí vlastnictví této komunikace byl nucen ji převzít i s negativními dopady. Naproti tomu předmětná komunikace je páteří komunikací celého dopravního systému hl. m. P., takže je ve veřejném zájmu, aby byla provozována. Přesto však podle odvolacího soudu tyto okolnosti nezbavují jejího vlastníka odpovědnosti vykonávat své vlastnické právo tak, aby neohrožoval výkon vlastnického práva svého souseda, zejména, když mu to ukládá i norma veřejného práva - zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví. Je zřejmé, že to nejsou jen žalobci sami, kdo je hlukem pocházejícím z provozu na předmětné komunikaci obtěžován. Na základě toho však na nich nelze spravedlivě požadovat, aby nadále obtěžování hlukem pasivně snášeli. Bylo-li v řízení prokázáno, že žalobci jsou dlouhodobě obtěžováni hlukem z provozu na komunikaci, a to takové intenzity, která mnohonásobně překračuje i hygienické limity stanovené pro starou hlukovou zátěž, což ostatně potvrdilo i rozhodnutí Hygienické stanice hl. m. Prahy ze dne 27. listopadu 2007, je třeba toto obtěžování považovat za obtěžování nad míru přiměřenou poměrům. Odvolací soud odmítl závěr, že žalovaný se k řešení předmětného problému nechová zcela pasivně, když připravuje řešení, jež však zřejmě nelze očekávat v horizontu blízké budoucnosti, a že do té doby jsou žalobci povinni obtěžování hlukem strpět. Dále konstatoval, že aktivita žalovaného směřující k řešení hlukové zátěže se začala projevovat až v souvislosti s opakovanými žalobami obyvatel dotčených imisemi, zejména pak s touto žalobou. Komplexní řešení nabízené žalovaným, tj. vybudování „Městského okruhu“, je řešením finančně nejnákladnějším a s ohledem na překážky při řešení vlastnických vztahů a vlastního záměru vedení trasy okruhu, což jsou skutečnosti obecně známé, je i časově příliš vzdálené. V situaci, kdy lze očekávat v budoucnu další nárůst osobní ale i nákladní dopravy na předmětné komunikaci v souvislosti s plánovanou novou výstavbou v dané lokalitě, a s přihlédnutím ke skutečnosti, že v odvolacím řízení vyšlo najevo, že obrana žalovaného tak, jak byla popsána shora, je v současné době zcela lichá, neboť organizační opatření (snížení rychlosti na

předmětné komunikaci a zákaz vjezdu vybraných vozidel) již byla vyčerpána, na žalobcích nelze požadovat, aby dalších dvacet a možná i více let snášeli nadměrnou hlukovou zátěž, jejímž zdrojem je předmětná komunikace a smířili se tak nejen s postupnou ztrátou hodnoty svého vlastnictví, ale především s negativními dopady na své zdraví.

Argumentoval-li soud prvního stupně nevykonatelností požadavku žalobců vyjádřeného žalobním petitem, tento závěr odvolací soud označil za nesprávný, jelikož požadavek žalobců, aby se žalovaný zdržel nadměrného obtěžování hlukem, pocházejícím z konkrétně uvedeného zdroje a přesně vymezené lokality i přesně stanovené hranice tohoto hluku pro denní a noční dobu, je zcela určitý a v řízení bylo prokázáno, že je i splnitelný. Pokud by šlo o výkon takového rozhodnutí, na místě by byla aplikace ustanovení § 351 občanského soudního řádu, podle něhož se splnění uložené povinnosti vynucuje opakovaným ukládáním pokut. Podle ustálené judikatury navíc nelze žalobou podle § 127 odst. 1 obč. zák. žádat, aby soud uložil žalovanému konkrétní způsob, jenž má použít k odstranění závadného stavu, což je zcela na uvážení žalovaného, limitovaného jen tím, že jím použité řešení musí odstranit závadný stav v čase stanoveném soudním rozhodnutím.

Délku lhůty stanovené žalovanému ke splnění povinnosti pak odvolací soud považoval za přiměřenou, neboť ze všech v řízení provedených důkazů plyne, že žalovaný již některé kroky vedoucí k odstranění závadného stavu podniká a sám za reálný časový horizont jejich realizace považuje rok 2010, respektive 2011, což vyplývá z rozhodnutí Hygienické stanice hl. m. Prahy z 27. listopadu 2007.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný obsáhlé dovolání, jehož přípustnost spatřuje v ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a podává je z důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř.

Z hlediska dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. dovolatel namítá, že odvolací soud se nesprávně ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o aplikovatelnosti § 120 odst. 4 o. s. ř. Žalovaný ve svých vyjádřeních v průběhu řízení nedal najevo, že akceptuje navržené důkazy žalobců a že se ztotožňuje s jejich tvrzeními tak, jak to dovodil odvolací soud ve shodě se soudem prvního stupně. Podle názoru dovolatele soud prvního stupně při aplikaci uvedeného ustanovení vycházel z vyjádření dovolatelem přizvaného konzultanta Ing. J. Nováka, CSc., jenž se vyjadřoval k posudkům předloženým žalobci. Jeho vyjádření však mělo být podle tvrzení dovolatele „pouhou pracovní pomůckou“ a jako takové nebylo k důkazu navrženo. Dovatel s tímto postupem nesouhlasí a odkazuje v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 3251/2006, z něhož dovozuje, že bylo na odvolacím soudu, aby ve smyslu § 213a o. s. ř. sám provedl důkazy stranami nenavržené a poskytl žalovanému prostor pro navržení dalších důkazů.

Nesouhlasí také se závěrem o aktivní legitimaci společenství vlastníků jednotek k podání žaloby na ochranu vlastnických práv podle § 126 a § 127 obč. zák., když má za to, že společenství vlastníků jednotek není plnoprávným subjektem soukromého práva. Ohledně pasivní legitimace dovolatel namítá, že ani zákon č. 258/2000 Sb., ani odborná literatura nevykládá, aby pasivně legitimovaným účastníkem řízení nebyl vlastník věci a že měl být z tohoto důvodu poučen ve smyslu § 118a o. s. ř. o nutnosti přizvat do řízení dalšího účastníka, kterým je Technická správa komunikací. Tím, že žalobce „zcela jasně neprezentoval jednoznačný odkaz na jednu ze dvou skutkových podstat generální klauzule zakotvené v § 127 odst. 1 obč. zák.“, ztížil žalovanému účinnou procesní obranu. Vzhledem k tomu, že po seznámení účastníků z obsahem rozhodnutí krajské hygienické stanice nebyl dán účastníkům prostor pro návrhy na doplnění dokazování a ani odvolací soud sám neprovedl doplňující důkazy, tímto postupem odvolací soud řízení zatížil vadou, která má dopad na úplnost provedeného dokazování a na rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé.

Dovatel namítá, že na současné situaci se rovněž projevila i předchozí aktivita lovců, kteří se opakovaně pokusili znemožnit přijetí řešení prosazovaného žalovaným, spočívajícího ve zbudování sjízdných ramp a protihlukové bariéry o výšce 8 metrů a šířce 800 metrů, instalované v prostoru ulice 5. května. Z pohledu posouzení vykonatelnosti rozsudkem uložené povinnosti dovolatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2317/2004 a na závěry posudku SATRA s. r. o. předloženého soudu spolu s dovoláním, z nichž vyplývá, že jedinou reálnou variantou řešení, jež by současně nebyla v rozporu s příslušnými předpisy upravujícími bezpečnostní limity, včetně limitů požárních, je ražený tunel. Současně s tím poukazuje na faktor administrativní zátěže, spočítané v rozsahu 409 dnů, což je časový úsek předcházející samotné realizaci soudem uloženého opatření. Délka tohoto úseku znemožňuje splnění rámce lhůty stanovené soudem k faktické realizaci žalované povinnosti. Dovatel dále cituje právní větu rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2125/2006, z níž dovozuje, že rozhodnutí odvolacího soudu je nepředvídatelné. Podle dovolatele se odvolací soud rovněž nevypořádal se vzájemnou souvislostí mezi oblastí správního a samosprávného rozhodování.

Z hlediska dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. dovolatel namítá, že při hodnocení právní úpravy aplikované odvolacím soudem, tj. § 127 odst. 1 obč. zák. a § 30 zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, nelze považovat výčet použitých právních předpisů, přestože mezi nimi nechybí ani směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropy ze dne 25. června 2002 20002/49/ES, za úplný. Podle dovolatele se měl odvolací soud rovněž zabývat implementací směrnice EU ke strategii boje proti nadměrné hlukové zátěži. Aniž by chtěl zpochybňovat hygienické hlukové limity, stanovené vládním nařízením č. 148/2006 Sb., považuje za důležité poukázat rovněž na limity uvedené ve vyhlášce č. 523/2006 Sb., které jsou určující pro zpracování akčního plánu pro území aglomerace P. – hl. m. P., a které se pohybují na úrovni přibližně o 10 dB vyšší, než jsou limity hygienické, uvedené ve shora citovaném vládním nařízení. Podle názoru dovolatele je rámec, jenž je zapotřebí reflektovat pro rozhodnutí ve věci, poněkud širším, než se kterým operoval odvolací soud. Odvolací soud však při aplikaci předpisů nesprávně vycházel pouze z § 127 odst. 1 obč. zák. a § 30 zák. č. 258/2000 Sb. Svým údajným nesprávným postupem navíc „devalvoval“ dosah správního rozhodnutí Hygienické stanice hl. m. P. ze dne 27. ledna 2007 na úroveň správního rozhodnutí s dopadem toliko na vztah mezi účastníky tohoto správního řízení, což nemá oporu v platné právní úpravě. Jestliže ustanovení vládního nařízení č. 148/2006 Sb. stanoví závazné hygienické limity, dovolatel dospívá k závěru, že je třeba toto nařízení vykládat v bezprostřední souvislosti s ustanovením § 30 zák. č. 258/2000 Sb., ale i v kontextu s § 31 cit. zákona. Výjimka udělená Technické správě komunikací shora uvedeným rozhodnutím Hygienické stanice hl. města Prahy má totiž podle dovolatele ve smyslu § 31 zák. č. 258/2000 Sb. jednoznačně dopad nejen na

účastníka řízení, ale i na vlastníka této komunikace a v neposlední řadě představuje opatření suspendující aplikaci hygienických limitů, upravených vládním nařízením č. 148/2006 Sb., a to s plným a účinným dopadem na toto řízení a na „právní rámec uplatnění práv ze žaloby, rezultující se z ustanovení § 127 odst. 1 o. z.“. Odvolací soud podle dovolatele rovněž pochybil, pokud v rámci právního posouzení věci nepřihlédl k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, což „se přímo promítlo do podstatné vady, dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu, kterou je jeho vykonatelnost“.

Ohledně dovolacího důvodu podle § 241a odst. 3 o. s. ř. dovolatel konečně namítl, že odůvodnění odvolacího soudu je nepřezkoumatelné, vycházející ze zjištění, která nemají oporu v provedeném dokazování a nerespektující ustanovení § 157 o. s. ř. Dovolatel nesouhlasí se závěrem, že teprve podání žaloby žalobci způsobilo přijetí určitých opatření, což považuje za zkreslenou argumentaci.

Otázku lhůty k plnění považuje dovolatel za „katalyzátor pro konečnou úvahu o neakceptovatelnosti rozhodnutí odvolacího soudu“, jelikož odvolací soud neuvedl v jeho odůvodnění, jakými úvahami se řídil, a co ho vedlo k tomu, že dospěl ke stanovení roční lhůty k přijetí opatření na snížení hluku na úroveň hygienických limitů, ačkoliv tato lhůta je podle jeho názoru nevykonatelná.

Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší soud ve smyslu § 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř. zrušil rozsudky soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení a zejména s ohledem na to, že lhůtu k plnění považuje za nereálnou, navrhl, aby dovolací soud odložil vykonatelnost napadeného rozsudku.

Žalobci se ve svém vyjádření k dovolání podrobně vypořádali s jednotlivými námitkami dovolatele, které označili za nedůvodné.

Podle čl. II. – přechodná ustanovení, bodu 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinného od 1. července 2009 (vyjma ustanovení čl. I bodů 69, 71 a 100, ustanovení čl. XIII a ustanovení čl. XVII bodu 1, která nabývají účinnosti 23. ledna 2009), dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů; užití nového ustanovení § 243c odst. 2 tím není dotčeno.

Nejvyšší soud proto dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném do novely provedené zákonem č. 7/2009 Sb.

Dovolací soud po zjištění, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu bylo podáno včas, oprávněnou osobou, účastníkem řízení zastoupeným advokátem, a že je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., dospěl k závěru, že není důvodné.

Podle § 127 odst. 1 obč. zák. vlastník věci se musí zdržet všeho, čím by nad míru přiměřenou poměrům obtěžoval jiného nebo čím by vážně ohrožoval výkon jeho práv. Proto zejména nesmí ohrozit sousedovu stavbu nebo pozemek úpravami pozemku nebo úpravami stavby na něm zřízené bez toho, že by učinil dostatečné opatření na upevnění stavby nebo pozemku, nesmí nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy hlukem, prachem, popílkem, kouřem, plyny, parami, pachy, pevnými a tekutými odpady, světlem, stíněním a vibracemi, nesmí nechat chovaná zvířata vnikat na sousedící pozemek a nešetrně, případně v nevhodné roční době odstraňovat ze své půdy kořeny stromu nebo odstraňovat větve stromu přesahující na jeho pozemek.

K námitkám, které dovolatel směřuje do dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., lze uvést následující:

Pokud jde procesní námitky žalovaného, že odvolací soud bez dalšího převzal nesprávný závěr soudu prvního stupně o použitelnosti § 120 odst. 4 o. s. ř., že žalovanému nebyl dán prostor pro navržení dalších důkazů, které příkladmo uvádí, a že odvolací soud sám neprovedl další důkazy, tyto jsou nedůvodné.

Podle § 120 odst. 4 o. s. ř. soud může též vzít za svá skutková zjištění shodná tvrzení účastníků.

O nesprávnou aplikaci uvedeného zákonného ustanovení zakládající případnou vadu řízení nemůže jít již z toho důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu není na skutkových zjištěních vycházejících z tzv. nesporných tvrzení účastníků založeno. Z odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně je zřejmé, že závěr o intenzitě hlukové zátěže neopřel o shodná tvrzení účastníků, ale o listinné důkazy (citované v jeho rozhodnutí) se zdůrazněním, že hladiny hluku nezpochybňoval v průběhu řízení ani žalovaný. Jestliže pak k těmto závěrům soud prvního stupně dodal, že závěr o obtěžování žalobců hlukem vyplývá ze shodných tvrzení obou procesních stran, jde sice o tvrzení nepřesné, ale není tím dotčen prvotní závěr, že tato zjištění vycházejí z provedeného dokazování. Odvolací soud pak k rozsahu hlukové zátěže doplnil dokazování v odvolacím řízení důkazem navrženým žalovaným (rozhodnutím Hygienické stanice hl. m. Prahy ze dne 27. 11. 2007) a pouze se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně ohledně překročení zákonných limitů hlukové zátěže, neučinil však žádný závěr, že by přitom postupoval podle § 120 odst. 4 o. s. ř.

Pokud žalovaný v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 22 Cdo 3251/2006, na posuzovaný případ jej použít nelze, neboť dopadá na situaci, kdy strany nejprve učinily nespornou určitou skutečnost a později jedna

z nich vznesla námitku, jíž toto shodné tvrzení popřela. Z obsahu posuzovaných rozhodnutí soudů obou stupňů naproti tomu vyplývá, že zjištění skutkového stavu bylo založeno na provedených a zhodnocených důkazech navržených stranami. Zmínku soudu prvního stupně o shodných tvrzeních účastníků nelze posuzovat tak, že závěry soudu vycházely z těchto shodných tvrzení; jak správně podotkli žalobci ve svém vyjádření k dovolání, žalovaný navíc žádné důkazy, vyvracející zjištěný skutkový stav, soudům nepředložil ani neoznačil.

Dovolatel dále namítl, že mu v řízení před odvolacím soudem nebyla poskytnuta možnost předložit návrhy na doplnění dokazování a při současném postupu odvolacího soudu, který potřebné důkazy neprovedl ze své iniciativy, se jedná o vadu mající za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Nedůvodnost námitky týkající se nemožnosti předložení důkazů žalovaným v průběhu odvolacího řízení vyplývá již ze skutečnosti, že žalovaný v průběhu odvolacího řízení navrhl provedení důkazu rozhodnutím Hygienické stanice hlavního města Prahy ze dne 27. 11. 2007, kterým byl v odvolacím řízení proveden důkaz. Z protokolu o jednání před odvolacím soudem ze dne 30. ledna 2008 pak jednoznačně vyplývá protokolace, že žalovaný „chce navrhnout provedení dalších důkazů“, přičemž následně žalovaný k důkazu předložil toliko uvedené správní rozhodnutí. Konkretizace návrhů případných jiných důkazních prostředků z protokolu o jednání před odvolacím soudem nevyplývá a již vůbec se z obsahu protokolu o jednání nepodává, že by žalovanému možnost navrhnout doplnění dokazování byla odepřena.

Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu nejde-li o řízení uvedená v § 120 odst. 2 o. s. ř., nelze v dovolání úspěšně namítat, že soud neprovedl důkaz, jehož provedení nebylo v nalézacím řízení navrženo. Dovolatel zmiňuje důkazy, které bylo podle jeho názoru třeba provést a naznačuje, jaký měl být postup odvolacího soudu při dokazování. Je však třeba uvést, že občanské soudní řízení je ovládáno zásadou projednací, a proto jsou účastníci povinni tvrdit skutečnosti, z nichž vyvozují pro sebe příznivé právní důsledky; k těmto tvrzením jsou povinni nabídnout soudu důkazy (§ 120 odst. 1 o. s. ř.). Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází soud při zjišťování skutkového stavu z důkazů, které byly provedeny (§ 120 odst. 3 věta druhá o. s. ř.). Pokud však účastník skutečnosti, na jejichž existenci by bylo možno založit pro něj příznivé rozhodnutí ve věci netvrdí a tyto skutečnosti nevyjádří v řízení jinak najevo, je důsledkem jeho nečinnosti pro něj nepříznivé rozhodnutí ve věci; důsledky této nečinnosti nelze odstranit dodatečným tvrzením, vzneseným v dovolacím řízení, které má výlučně přezkumnou povahu. V dovolání tedy nelze úspěšně namítat, že soud (nejde-li o řízení uvedená v § 120 odst. 2 o. s. ř.) neprovedl důkaz, jehož provedení nebylo navrženo v nalézacím řízení (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 3. října 2002, sp. zn. 22 Cdo 684/2002, publikovaný ve Sbírce civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, pod pořadovým č. C 1451). Dovolatel ostatně tuto výtku vůči procesnímu postupu odvolacího soudu týkajícího se provádění dokazování pojí výhradně s tvrzením (z výše uvedených důvodů neopodstatněným), že mu nebylo v průběhu odvolacího řízení umožněno učinit procesní návrhy na doplnění dokazování.

Také námitka ohledně údajné nevykonatelnosti rozsudku odvolacího soudu je nepřipadná za situace, kdy žalovanému je toliko uložena v souladu s ustálenou judikaturou (srov. závěry občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČR k rozhodování soudů i státních notářství, sp. zn. Cpj 51/84, ze dne 29. 12. 1984, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 45/1986, v sešitě 9-10, ročník 1986) negativní povinnost ve smyslu § 127 odst. 1 obč. zák. a nesplnění soudem uložené povinnosti je možné v rámci výkonu rozhodnutí vynutit, jak správně uvedl již odvolací soud, ukládáním pokut podle § 351 o. s. ř. Poukaz dovolatele na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 2005, sp. zn. 22 Cdo 2317/2004, pak není v této souvislosti opodstatněný, protože toto rozhodnutí se týkalo odlišné situace s jiným právním nárokem - zřízení věcného břemena přístupu ke stavbě podle § 151o odst. 3 obč. zák. Navíc je z obsahu dovolání jednoznačné, že dovolatel nepojí svou námitku nevykonatelnosti rozsudku odvolacího soudu se skutečností, že by výrok rozsudku odvolacího soudu nebyl materiálně vykonatelný, ale výhradně se svým přesvědčením, že odvolacím soudem uložené povinnosti žalovanému nelze dostát v soudem stanovené lhůtě. Potud se však nejedná o relevantní námitku nevykonatelnosti rozsudku v právním slova smyslu, ale o výtku vážící se ke lhůtě ke splnění soudem uložené povinnosti.

Dovozuje-li dále žalovaný z jím nově předloženého důkazu – posudku společnosti SATRA s. r. o. - zpracovaného po vydání rozsudku odvolacího soudu, že jedinou variantou protilukového řešení ke splnění rozsudkem odvolacího soudu stanovených hlukových kritérií v dané lokalitě je výstavba raženého tunelu, tato námitka je z hlediska shora učiněného výkladu a účelu dovolacího přezkumu, jímž je posouzení správnosti rozhodnutí odvolacího soudu, bezpředmětná, neboť odvolací soud neuložil žalovanému, jakým konkrétním způsobem má splnit povinnost vyplývající pro něj z rozsudku odvolacího soudu. Navíc se jedná o nový důkaz, který ve smyslu § 241a odst. 4 o. s. ř. v dovolání uplatnit nelze.

Důvodná není ani námitka, že rozhodnutí odvolacího soudu je pro žalovaného překvapivým. Dovolací soud vychází při vymezení překvapivého rozhodnutí z pojetí zastávaného judikaturou Ústavního soudu České republiky, která jej spatřuje v tom, že odvolací soud vydal rozhodnutí, jež nebylo možno na základě skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně předvídat, čímž byla účastníkovi řízení odňata možnost právně a skutkově argumentovat ve vztahu k otázce, která se s ohledem na právní názor odvolacího soudu jevila jako významná pro jeho rozhodnutí, a bylo mu tak znemožněno reálně a efektivně hájit před soudem svá práva (k tomu srovnej např. nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 15. září 2004, sp. zn. I. ÚS 220/04, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 2004, sešit 34, pod pořadovým č. 129; nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 12. října 2005, sp. zn. II. ÚS 322/03, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 2005, sešit 39, pod pořadovým č. 198 nebo nálezy Ústavního soudu České republiky ze dne 28. března 2006, sp. zn. I. ÚS 503/05, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 2006, sešit 40, pod pořadovým č. 73).

Řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, jestliže odvolací soud vydal tzv. překvapivé rozhodnutí. Překvapivým je takové rozhodnutí, které nebylo možno na základě zjištěného skutkového stavu věc, postupu odvolacího soudu a dosud přednesených tvrzení účastníků předvídat. Tak je tomu tehdy, kdy odvolací soud (oproti soudu prvního stupně)

posuzoval skutečnost, kterou žádný z účastníků řízení nikdy netvrdil či nepopíral, popř. která nebyla předmětem posuzování soudů prvního stupně (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. března 2010, sp. zn. 32 Cdo 1019/2009, uveřejněný v časopise Soudní rozhledy, 2010, č. 9, str. 324 a násl. pod pořadovým č. 83). Překvapivými rozhodnutími jsou taková rozhodnutí, jejichž přijetím je účastník řízení zbaven možnost skutkové a právně argumentovat; jedná se o rozhodnutí, jež z pohledu předcházejícího řízení originálním způsobem posuzují rozhodovanou věc (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. července 2008, sp. zn. 28 Cdo 5378, uveřejněný na internetových stránkách Nejvyššího soudu České republiky – www.nsoud.cz).

O nepředvídatelné rozhodnutí odvolacího soudu se v daném případě v žádném směru nejedná. Soud prvního stupně na základě zjištěného skutkového stavu věci učinil závěr, že v předmětné konkrétní věci nejde ze strany žalovaného ve vztahu k žalobcům o obtěžování nad míru přiměřenou poměrům hlukovou zátěží (§ 127 odst. 1 obč. zák.). Jestliže na základě převzatého skutkového stavu věci doplněného v odvolacím řízení listinným důkazem předloženým žalovaným dospěl odvolací soud závěru, že se o obtěžování hlukem nad míru přiměřenou poměrům jedná, nemůže jít o překvapivé rozhodnutí, protože odvolací soud se věcí zabýval z pohledu tvrzení uplatněných účastníky řízení již před soudem prvního stupně a z pohledu stejného zákonného ustanovení, kterým souzenou věc posuzoval i soud prvního stupně. Dovolací soud v postupu odvolacího soudu a jeho rozhodnutí neshledal nic, co by zakládalo nepředvídatelnost jeho postupu či rozhodnutí.

Námítka, že odvolací soud se nevypořádal se vzájemnou souvislostí mezi oblastí „správního a samosprávného rozhodování“ a stejně tak námitka, že v „rozhodování je třeba přihlídnout ke konsekvencím vyplývajícím ze vzájemného vztahu komunitárního práva a práva vnitrostátního“ nezakládají důvodnost dovolání, neboť dovolatel k nim nepřipojuje žádnou relevantní argumentaci, a není tak zřejmé, v jakých konkrétních okolnostech spatřuje s touto výhradou spojenou vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Zcela nedůvodný při uplatnění dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. je poukaz žalovaného na to, že měl být podle § 118a o. s. ř. poučen o nutnosti přizvat do řízení rovněž provozovatele předmětné komunikace, jíž je Technická správa komunikací.

Odkaz dovolatele v souvislosti s námitkou nedostatku poučení podle § 118a o. s. ř. na usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 3087/2005, které se týká otázky, zda soud poučil dovolatelku o jiném právním posouzení věci, dovolací soud považuje v této souvislosti za nepřipadný. Z dovolání není zřejmé, jakým způsobem by se závěry uvedeného rozhodnutí měly promítnout do poměrů souzené věci, neboť poučovací povinnost podle § 118a o. s. ř. míří na případy nesplnění povinnosti tvrzení či povinnosti důkazní, o kterou se ve vztahu k možnému okruhu účastníků na straně žalované nemůže jednat. Poučení účastníka o tom, kdo by měl být podle hmotného práva žalován, přesahuje poučovací povinnost soudu a je v rozporu se zásadou rovnosti účastníků řízení (k tomu srovnej z ustálené judikatury např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. května 1993, sp. zn. 3 Cdo 70/93, uveřejněné v časopise Právní rozhledy, 1993 č. 5, str. 169, náleží Ústavního soudu České republiky ze dne 14. prosince 1994, sp. zn. I. ÚS 56/95, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 1996, sešit 2, pod pořadovým č. 6 nebo usnesení Ústavního soudu České republiky ze dne 5. března 1998, sp. zn. III. ÚS 480/97, uveřejněné ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 1998, sešit 10, pod pořadovým č. 18). Nedůvodnost této procesní námítky však co do základu vyplývá již ze skutečnosti, že návrh na přistoupení či záměnu účastníka do občanskoprávního řízení je přítom v dispozici žalobce, nikoliv žalovaného (srov. § 92 o. s. ř.). Již proto je vyloučeno, aby se v daném směru jednalo o procesní pochybení, jež by mohlo mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Námítka dovolatele, že žalobci nevynechali jednoznačně, o kterou z dvou základních skutkových podstat zakotvených v generální klauzuli obsažené v § 127 odst. 1 obč. zák., čímž byla žalovanému ztížena možnost procesní obrany, a že jde o vadu řízení, je rovněž nedůvodná. Již odvolací soud v této souvislosti správně odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, která vymezuje rozdíly mezi oběma zmíněnými skutkovými podstatami, tj. obtěžování nad míru přiměřenou poměrům a vážné ohrožení práva. Ze žalobních tvrzení jednoznačně vyplývá, že žalobci se domáhali ochrany jejich vlastnických práv podle § 127 odst. 1 obč. zák. z titulu obtěžování hlukem, což odůvodnili tím, že na místě dochází k imisím hluku takové intenzity, která výrazně přesahuje limity stanovené příslušnými právními předpisy a tomuto nároku přizpůsobili i negatorní žalobní návrh. Postup žalobců odpovídá jejich procesní povinnosti na vylíčení rozhodujících skutečností vyplývajících z § 79 odst. 1 o. s. ř., když vylíčení rozhodujících skutečností v první řadě slouží k vymezení předmětu řízení po skutkové stránce. Právní charakteristiku skutku není účastník povinen v žalobě uvést. Vylíčí-li přesto žalobce v návrhu tzv. právní důvod žaloby, není to pro další průběh řízení směrodatné, neboť soud při svém právním posouzení věci není právním názorem účastníků vázán (k tomu srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24. února 2004, sp. zn. 25 Cdo 916/2003, uveřejněný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck, pod pořadovým č. C 2392). Žalovaným namítané usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 943/2005 pak v této souvislosti nelze použít, jelikož řeší zcela odlišnou situaci.

Vytýká-li žalovaný odvolacímu soudu (v rámci uplatněného dovolacího důvodu podle § 241a odst. 3 o. s. ř.), že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné, jelikož pracuje se zjištěními, která nemají oporu v provedeném dokazování a že odůvodnění nespĺňuje požadavky § 157 o. s. ř., dovolací soud k tomu podotýká, že neshledal žádných vad, pro něž by nemohl považovat závěry odvolacího soudu za nepřiléhavé učiněným skutkovým zjištěním a dále, že odvolací soud své skutkové a právní závěry i přesvědčivě zdůvodnil. Rozsudek odvolacího soudu odpovídá požadavkům na odůvodnění soudních rozhodnutí vyplývajících z § 157 odst. 2 o. s. ř. Nesouhlas dovolatele s údajně nepřezkoumatelným skutkovým závěrem odvolacího soudu, podle něhož aktivita žalovaného k přijetí opatření za účelem zajištění ochrany žalobců před hlukem se začala projevovat až v souvislosti s podáním žaloby žalobců, jakož i námitka, že žalobci svým přístupem v minulosti „destruovali řízení o umístění stavby, jehož těžištěm je vybudování protihlukové stěny“, jsou pak okolnostmi, které jsou z hlediska správnosti posouzení uplatněného nároku na ochranu žalobců před hlukem podle § 127 odst. 1 obč. zák. odvolacím soudem bezvýznamné. Tímto poukazem odvolací soud toliko dokreslil v širším kontextu rámeč

sporu, nejde však o okolnosti, na kterých by byla postavena právní argumentace odvolacího soudu, resp. skutečnosti, které by právní posouzení věci mohly z hlediska hypotézy § 127 odst. 1 obč. zák. ovlivnit.

Pokud žalovaný namítal, že na současné situaci se nepříznivě projevila aktivita žalobců, kteří se opakovaně snažili zmařit přijetí řešení v podobě sjízdných ramp a protihlukové bariéry, prosazovaného žalovaným, tato námitka není způsobilá založit tvrzený dovolací důvod spočívající ve vadách řízení, neboť toliko charakterizuje postoj žalobců k věci bez jakékoliv souvislosti s postupem soudu v rámci odvolacího řízení.

Vytýká-li dovolatel odvolacímu soudu nesprávnost jeho právního posouzení [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.], pokud jde o obtěžování žalobců nad míru přiměřenou poměrům hlukem, ani v tomto směru neshledal dovolací soud, že by rozhodnutí odvolacího soudu spočívalo na nesprávném právním posouzení věci.

Ustanovení § 127 odst. 1 patří k právním normám s relativně neurčitou (abstraktní) hypotézou, které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu. Byla-li hypotéza právní normy vymezena správně, nemůže být rozhodnutí ve věci v rozporu se zákonem z důvodu, že nebyly objasněny okolnosti další, popřípadě že nebylo přihlédnuto k jiným okolnostem, které v posuzovaném případě nelze považovat za podstatné či významné. Dovolací soud mohl úvahu odvolacího soudu o obtěžování nad míru přiměřenou poměrům přezkoumat pouze v případě její zjevné nepřiměřenosti (k tomu srovnej přiměřeně použitelné odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. března 2009 ve věci vedené pod sp. zn. 22 Cdo 1866/2006, či usnesení ze dne 24. června 2009, sp. zn. 22 Cdo 1514/2007, uveřejněné na internetových stránkách Nejvyššího soudu České republiky – www.nsoud.cz).

Odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku podrobně a s ohledem na konkrétní okolnosti případu vyložil, v čem spatřuje důvody pro závěr, že se ze strany žalovaného jedná o obtěžování žalobců nad míru přiměřenou poměrům. Jeho závěry v daném ohledu jsou dostatečně srozumitelné, opírají se o konkrétní skutková zjištění a dovolací soud je neshledal zjevně nepřiměřenými.

Ochrana před obtěžováním imisemi nad míru přiměřenou poměrům poskytovaná v režimu § 127 odst. 1 obč. zák. ostatně představuje samostatný právní nárok vedle ochrany poskytované na základě správních norem. V případě, že obtěžování překračuje meze stanovené správním předpisem, přesahuje zpravidla i míru přiměřenou poměrům, ale nemusí tomu být naopak. Nárok na ochranu bude dán, pokud v době rozhodování soudu bude imise sice v mezích daných správním předpisem, půjde však nepochybně o obtěžování „nad míru přiměřenou poměrům“ (srov. též výklad k ustanovení § 127 odst. 1 Velkého komentáře k občanskému zákoníku : Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol., C. H. Beck, Praha 2009, str. 720-721 a v publikaci „Ochrana vlastnictví a držby v občanském zákoníku“, Praha: C. H. Beck 2005, 2. vydání, s. 142 a násl., kde je uveden podrobný rozbor této problematiky).

Zpochybňoval-li žalobce aktivní legitimaci společenství vlastníků jednotek k podání žaloby na ochranu vlastnických práv podle § 127 odst. 1 obč. zák., dovolací soud se ztotožňuje s kladným závěrem vysloveným odvolacím soudem potud, že podání žaloby proti obtěžování hlukem je možné podřadit pod správu domů a pozemků v širším smyslu podle § 9 odst. 1 zák. č. 72/1994 Sb., která zahrnuje vše, co bytovému domu slouží k uspokojení potřeb vlastníků jeho bytů. Mezi tyto potřeby nepochybně patří i zajištění dostatečně kvalitních podmínek pro bydlení, které odpovídají příslušným hygienickým předpisům. Je potom logické, a odpovídá to i principu hospodárnosti, aby společenství vlastníků, které je právníckou osobou sui generis, zřízenou výlučně pro správu společných prostor bytového domu, bylo oprávněno ve prospěch ochrany vlastnických práv jednotlivých vlastníků bytů a zároveň spoluvlastníků společných prostor podat negatorní žalobu podle § 127 odst. 1 obč. zák., neboť lze předpokládat, že případná opatření vedoucí ke zdržení se obtěžování sousedního vlastníka imisemi hluku, se týkají i společných částí domů a pozemků, jejichž správu společenství vlastníků bytů vykonává. Ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák. nevylučuje, aby společenství vlastníků bytů bylo v rámci správy společných prostor bytového domu oprávněno v zájmu svých členů podat žalobu na ochranu před imisemi, a to pro příslušnou část bytového domu, kterou spravuje.

Ohledně náznaku námitky nedostatku pasivní legitimace na straně žalovaného hlavního města Prahy dovolací soud poukazuje na svoji již ustálenou judikaturu, podle níž vlastníku sousední nemovitosti náleží vůči obci ochrana podle § 127 odst. 1 obč. zák. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 5. září 2009, sp. zn. 22 Cdo 1614/2005 nebo rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. února 2007, sp. zn. 22 Cdo 2296/2006, uveřejněné na internetových stránkách Nejvyššího soudu www.nsoud.cz). Ostatně v daném směru se žalovaný o pasivní legitimaci zmiňuje toliko v souvislosti s tím, že by v daném případě přicházela do úvahy i věcná legitimace správce komunikace. Není však zřejmé, jak by se tato jeho úvaha měla promítnout v souzené věci, když v rámci tvrzené vady řízení vytýkal odvolacímu soudu, že jej podle § 118a o. s. ř. nepoučil o „nutnosti přizvat do řízení rovněž provozovatele předmětné komunikace“, přičemž k této námitce se dovolací soud vyjádřil již v dřívější části odůvodnění svého rozhodnutí. Měl-li snad dovolatel na mysli, že věcná legitimace na straně žalované má být v daném sporu dána kumulativní účastí vlastníka nemovitosti i jejího správce, odkazuje dovolací soud na velmi podrobné, přesvědčivé a vyčerpávající odůvodnění rozsudku odvolacího soudu.

Namítá-li dovolatel, že odvolací soud aplikoval toliko § 127 odst. 1 obč. zák. a § 30 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a nepřihlédl k implementaci příslušných směrnic Evropské unie ohledně strategie boje proti nadměrné hlukové zátěži provedené předpisy týkajícími se hlukového mapování, je třeba zdůraznit, že předmětem žaloby není ochrana před imisemi v režimu veřejnoprávním, jíž se týká i úprava provedená směrnicemi evropského práva, ale v režimu občanskoprávním, jež představuje samostatný nárok vyplývající z § 127 odst. 1 obč. zák. Obecně sice platí, že opírá-li se napadený výkon vlastnického práva o úřední povolení a žalovaný nepřekročil meze tohoto povolení, je třeba považovat výkon vlastnického práva za oprávněný (srovnej R

65/1972). Jde však jen o oprávnění z hlediska veřejného práva. Bude-li tedy obtěžování vycházet z činnosti, ke které bylo vydáno úřední povolení, nevylučuje to ochranu proti obtěžování způsobenému touto činností podle § 127 odst. 1 obč. zák. V případě, že obtěžování překračuje meze stanovené správním předpisem, přesahuje zpravidla i míru přiměřenou poměrům, ale nemusí tomu být naopak. Nárok na ochranu bude dán, pokud v době rozhodování soudy bude imise sice v mezích daných správním předpisem, půjde však nepochybně o obtěžování „nad míru přiměřenou poměrům“.

V daném případě je tedy zřejmé, že právní úprava ochrany před hlukem je dvojitá, přičemž každá z nich zakládá samostatný právní nárok chráněných osob. Jestliže tedy byla uplatněna občanskoprávní žaloba na ochranu před hlukem podle § 127 odst. 1 obč. zák., lze sice podřídně přihlídnout k veřejnoprávní úpravě, obsažené v zákoně na ochranu veřejného zdraví č. 258/2000 Sb., a v navazujících prováděcích a jiných právních předpisech (zejména nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací), tak jak to učinil odvolací soud, nicméně soud primárně aplikuje citovanou občanskoprávní úpravu o ochraně před hlukem, která těmito veřejnoprávními předpisy není dotčena (srov. též náleží pléna Ústavního soudu České republiky ze dne 25. srpna 1998, sp. zn. Pl. ÚS 14/98, uveřejněný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, C. H. Beck, 1998, sešit 11, pod pořadovým č. 89 a ve Sbírce zákonů pod č. 216/1998) a jestliže dospěje k závěru, že podmínky hypotézy právní normy poskytující ochranu uvedeným občanskoprávním předpisem jsou splněny (v daném případě obtěžování nad míru přiměřenou poměrům), poskytne ochranu právům dotčených osob podle této právní úpravy, a to i tehdy když by v konkrétním případě obtěžování imisemi nebylo takové intenzity, že by představovalo porušení příslušných veřejnoprávních předpisů. Obdobně lze argumentovat i ve vztahu k veřejnoprávní úpravě obsažené v evropské legislativě, která se zabývá bojem proti nadměrné hlukové zátěži.

Shora uvedenou argumentaci se pak lze vypořádat i s další námitkou dovolatele, podle níž se odvolací soud nevypořádal s výjimkou povolenou žalovanému rozhodnutím Hygienické stanice hl. m. Prahy, kterou žalovaný poskytl soudu v průběhu odvolacího řízení, neboť uvedená výjimka, jíž bylo příslušným správním orgánem povoleno provozování zdroje hluku – pozemní komunikace ulice 5. května v úseku Sdružení – Jižní spojka (tj. v úseku odlišném, než který je předmětem žaloby) ve stávajících hodnotách akustického tlaku do 31. prosince 2012, je v případě, že bylo zjištěno, že v dané lokalitě jde o obtěžování nad míru přiměřenou poměrům, z hlediska porušení ochrany žalobců před hlukem podle občanskoprávní úpravy § 127 odst. 1 obč. zák., bezvýznamné. Odvolací soud se ostatně touto námitkou a existencí uvedeného rozhodnutí v odůvodněného svého rozsudku výslovně zabýval a vypořádal se s ní; i v tomto směru dovolací soud odkazuje na příslušnou pasáž rozsudku odvolacího soudu.

Ve vztahu k tvrzenému namítanému nesprávnému právnímu posouzení věci pak dovolací soud dodává, že v této části je dovolání žalovaného především souhrnnou analýzou a náhledem na problematiku obtěžování hlukem ve veřejnoprávní (i komunitární) rovině s odkazem na dosavadní přístupy žalovaného k řešení vzniklé dopravní situace v Praze a alternativy jejího řešení. Není zřejmé, jaké dopady do souzené věci může mít rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. března 2007, sp. zn. 1 As 7/2006, neboť z něj nevyplývá nic relevantního z hlediska právního posouzení věci odvolacím soudem, resp. zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Dovolatelem kritizovaná zmínka odvolacího soudu ohledně hodnocení dosavadního přístupu žalovaného k řešení problémů spojených s dopravní obslužností nepředstavuje nic, co by se mohlo promítnout do právního posouzení věci, neboť v daném směru odvolací soud toliko vyjádřil – nad rámec merita sporu – v širším kontextu věci svůj hodnotící soud týkající se problému majícího zjevně celospolečenský a veřejný dopad. Dovolání je v zásadě požadavkem na kompletní přezkum rozhodnutí odvolacího soudu, který judikatura nepřipouští, neboť nelze žádat po dovolacím soudu, aby se jeho dovolací přezkum stal bezbřehou revizí věci, jež by se ocitla v rozporu s přezkumnými limity dovolacího řízení, danými zejména ustanovením § 242 o. s. ř. (k tomu srovnej např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. prosince 2008, sp. zn. 28 Cdo 3440/2008, uveřejněné na internetových stránkách Nejvyššího soudu České republiky – www.nsouid.cz). Proto i výhrady vůči právnímu posouzení věci je nutno v dovolání odpovídajícím způsobem konkretizovat, což dovolatel na řadě míst dovolání nečiní.

K nesouhlasu dovolatele s délkou odkladné lhůty pro splnění povinnosti dovolací soud konstatuje, že dovolání proti lhůtě k plnění je nepřipustné, neboť se netýká rozhodnutí v části, v níž bylo rozhodováno ve věci samé tak, jak to vyplývá z ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. (srovnej též usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22. května 2003, sp. zn. 28 Cdo 567/2003, publikované v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu, C. H. Beck pod pořadovým č. C 1928, podle něhož proti výrokové části rozsudku odvolacího soudu, kterou byla v souvislosti s uložením povinnosti k plnění ve věci samé určena lhůta k tomuto plnění, není dovolání přípustné). Je proto nadbytečné zabývat se např. námitkou žalovaného ohledně nezbytné administrativní zátěže, která by vzhledem k předpokládané časové náročnosti mohla údajně ohrozit realizaci protihlukových opatření ve stanovené lhůtě.

Dovolatel výslovně napadl i výrok rozsudku odvolacího soudu o náhradě nákladů řízení; proti výroku o náhradě nákladů řízení však není dovolání přípustné (k tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. ledna 2002, sp. zn. 29 Odo 874/2001, uveřejněné pod č. 4 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2003).

Na základě uvedených skutečností dovolací soud dospěl k závěru, že žalovaným uplatněné dovolací důvody nebyly naplněny, napadené rozhodnutí odvolacího soudu je tedy správné, a proto dovolání žalovaného podle § 243b odst. 2, část věty před středníkem, o. s. ř. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení vychází z toho, že dovolání žalovaného bylo zamítnuto a žalobcům vznikly náklady, přičemž je nutno vycházet z toho, že žalobci uplatnili samostatné nároky vůči žalovanému (§ 243b odst. 5, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř.).

Náklady takto vzniklé představují odměnu advokáta za zastoupení v dovolacím řízení, která činí podle § 8 vyhlášky č. 484/2000 Sb. (dále jen „vyhláška“) částku 9.000,- Kč, sníženou podle § 18 odst. 1 vyhlášky ve spojení s § 10 odst. 3 vyhlášky o 50 % na částku 4.500,- Kč, a náhradu hotových výdajů ve výši 300,- Kč za jeden úkon právní služby (vyjádření k dovolání žalované) podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. celkem 4.800,- Kč. Žalobcům dále náleží náhrada za daň z

přidané hodnoty (20 %) ve výši 920,- Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.), a celkové náklady dovolacího řízení tak činí 5.720,- Kč. Výše těchto nákladů náleží každému z žalobců, kteří v řízení vystupují samostatně: Společenství vlastníků jednotek 5.720,- Kč, M. čp. 518, 519, 520, 521, 523, P. R., Z. Š., A. R., D. Č., Společenství vlastníků domu Jihlavská 525, Z. B., Společenství vlastníků jednotek pro dům čp. 829, Ing. F. K., Společenství vlastníků jednotek Michle čp. 1226, A. S., Společenství vlastníků jednotek "bytového domu č.p. 1220 - 1225" v ulici B., P. 4, Ing. J. B., J. S., Z. V., Společenství vlastníků jednotek Bítovská 1228, Ing. D. K., Společenství pro dům Bítovská 1227, Bytové družstvo Bítovská 1227, Bytové družstvo "Pod Dálnicí 1282", Společenství vlastníků jednotek v domě čp. 828 v Praze 4 - Michle, a L. N.

V případě zbylých žalobců je nutno zohlednit skutečnost, že se jedná o žalobce, kteří se domáhají ochrany k nemovitostem jim spoluvlastnický náležejícím (K. V. a Ing. Z. V., Ing. S. S. a K. S., B. P. a J. P. a Ing. J. M. a Ing. P. M.). Náklady takto vzniklé představují odměnu advokáta za zastoupení v dovolacím řízení, která činí podle § 8 vyhlášky č. 484/2000 Sb. (dále jen „vyhláška“) částku 11.700,- Kč (při zvýšení za zastupování více osob podle § 19a vyhlášky č. 484/2000 Sb.) sníženou podle § 18 odst. 1 vyhlášky ve spojení s § 10 odst. 3 vyhlášky o 50 % na částku 5.850,- Kč. Žalobcům dále náleží náhrada hotových výdajů ve výši 600,- Kč za dva úkony právní služby (vyjádření každého z žalobců k dovolání žalované) podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. celkem 6.450,- Kč. Žalobcům dále náleží náhrada za daň z přidané hodnoty (20 %) ve výši 1 290,- Kč (§ 137 odst. 3 o. s. ř.), a celkové náklady dovolacího řízení tak činí u jednotlivých dvojic žalobců 7.740,- Kč. Dovolací soud proto uložil žalovanému povinnost nahradit žalobců v rozsahu uvedeném ve výroku rozsudku dovolacího soudu náklady dovolacího řízení do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyně žalobců (§ 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 o. s. ř.)

Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný.

Nebude-li ve stanovené lhůtě splněna povinnost rozsudku uložená, mohou se oprávnění domáhat výkonu rozhodnutí.

V Brně dne 24. listopadu 2010
JUDr. Jiří Spáčil, CSc., v. r.
předseda senátu

[V021002.RTF](#) [ATTYMWC4](#)